
kisdobos
1984. MÁRCIUS

19—65—84

Az első pillantásra kicsit rejtélyesnek tűnhet ez a három kétjegyű szám. Magyarázni azért, gondolom, senkinek sem kell, hogy miért kerültek egymás mellé. Igen — ezzel a riadóval az 1919-es Magyar Tanácsköztársaságra emlékezünk, melynek most — 1984-ben — ünnepeljük 65. évfordulóját.

Na, de miért riadóval ünnepelünk?

Mert a riadó szavára — ősidőktől fogva így van ez — mindenki megmozdul. S mi azt szeretnénk most, hogy ki-ki tegyen valamit. Olyasmit, amivel megidézi történelmünk ama zsendülő tavaszi napjait és az akkori események résztvevőit. S amivel tiszteleg a hősök emléke előtt.

Reméljük, olyan eseménnyé válik ez a riadó, amelynek során közelebb kerül hozzánk történelmünk egyik dicső korszaka. Nemzeti múltunk alapos megismerése mindannyiunk számára fontos és izgalmas feladat. Fontos, mert általa jobban megértjük mai világunkat, s izgalmas, mert tele van elszánt emberek nagyratörő, szép tetteivel.

Ám ez a riadó nemcsak emlékezés és tisztelgés — egyben játék is. Érdekes, maradandó élményeket nyújtó események sora.

Igen — játék! De — és ezt ti tudjátok a legjobban — a játék csak akkor jó, csak akkor érdekes, ha azt mindenki komolyan veszi.

Készüljetek hát komolyan a riadóra, s ha elhangzik a jel, ki-ki becsülettel teljesítse a reá jutó feladatokat.

Görög Júlia rajz

Csanádi Imre

Március ünnepére

Reménytelen időben,
márciusi esőben,
zenebona támadt Pesten,
Magyarország szivében.

A Múzeum terére,
fütyülve az esőre,
tódult a nép, árad a nép, —
Petőfi a vezére.

Áll a lépcsőn Petőfi;
Pest utcáit betölti
bátor hangja: Talpra, magyar! —
egész hazát betölti.

Szól Petőfi: Esküszünk!
Zúg az ország: Esküszünk!
Rabok tovább, rabok tovább,
rabok tovább nem leszünk!

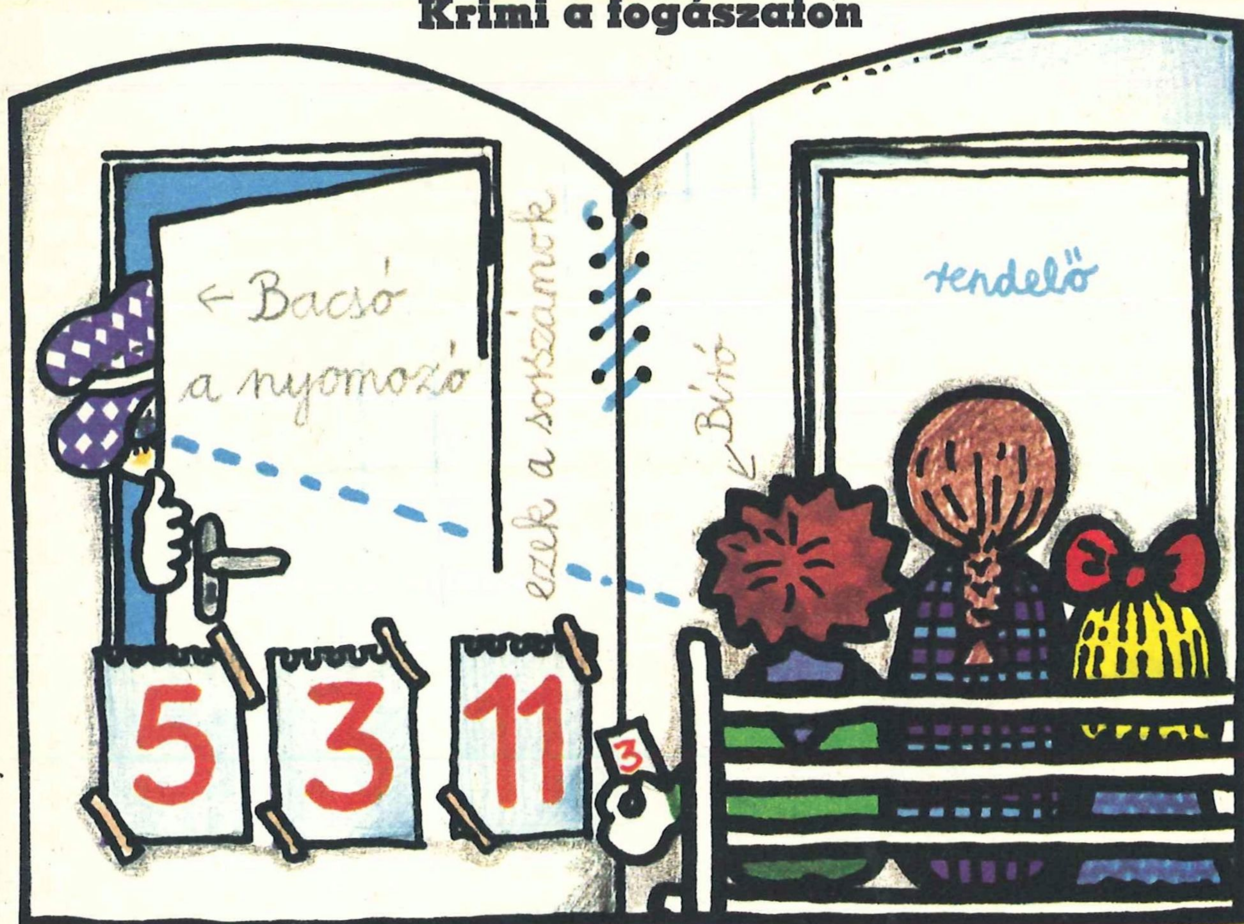
Fegyvert fog a szegény nép:
ragyog újra reménység!
fogunk élni embermódra, —
Bécsben, Budán megértsék!

Zöldülnek már a nyárfák;
háromszínű kokárdák,
piros tollak virítanak, —
tavasz készül, szabadság.

Nagy Katalin

HÓ★NAP★LÓ

Krimi a fogászaton

Koltai Éva rajza

Azt beszélik az őrsben, hogy Biró Karcsit le kell váltani a tisztségéről. Mókamesternek választottuk év elején. Illetve őt is kisorsoltuk, de most már mindegy. Eleinte egészen jó mókamester volt, mindenfélét kitalált. Például azt, hogy az őrs fizesse elő a Ludas Matyit. De mostanában egyáltalán nem mókázik. Sőt! És még néha goromba!

Igaz, két fogát kirúgták még februárban. Az volt az oka, hogy csőtörés lett a lakótelepen. Sok víztócsa keletkezett mindenütt. Beszéltük is, hogy halat kellene telepíteni bele. És abból lenne az őrsnek pénze legalább. Arra költenénk, amire akarjuk. Nem szólnának bele, mint otthon. Bár az őrsben is mindenki másra akarta költeni. Volt, aki dzsudófelszerelésre, volt, aki hi-fi-toronyra. Egyesek nagyobb rágógumi-készletre gondoltak, mások egy tutajra, amin átszelhetné az őrs az óceánt. De legalábbis a Balatont. Nem tudtunk megegyezni. Sőt össze is vesztünk a pénzen, pedig még nem is volt.

Mielőtt betelepítettük volna a halakat, befagyott az összes víz egy éjszaka. A Nagyfőnök azt mondta, ilyen hideg februárra ő nem is emlékszik. Mi se emlékeztünk még olyanra, hogy mindenkinek volt egy-egy saját jégpályája. Attól kezdve nem is igen járt az őrs a hivatalos jégpályára. Csak én járkáltam, Eta miatt. A többiek otthon csúszkálhattak ingyen. És úgy estek el, ahogy akartak, nem szólt rájuk senki. Egyedül elesni szabad a hivatalos jégpályán is. Csak azt nem szabad, hogy egymás tetejére essünk, és ha a legalsó ki bír mászni, akkor szétgurulnak a többiek. A házi jégpályákon ezt játszották naphosszat. Elestek, megrúgták egymást, és a Biró foga kitört. Így mesélte ő maga. Bár a Kiskenguru megtoldotta azzal, hogy a bátyja nagyon is hős volt, és meg-

nézhette magát az ellenség. Ebből gondoljuk, hogy nem ilyen szabályos baleset lehetett, de mindegy. Az biztos, hogy Birónak kitört a két felső foga, mindjárt itt legelöl. Úgy nézett ki, mint egy rozmár.

A szülei ráparancsoltak, járjon fogászatra, hogy pótolják a fogát. A rendelés utáni napokon mindig megvizsgáltuk, hogy hol tart a dolog. Nagyon érdekelt bennünket. Az őrsben még senkinek nincs műfoga. De semmit nem láttunk. Már harmadik hete járt a fogászatra Biró és semmi újság. Hiába kérdeztük, csak ránkmordult, hogy hagyjuk békén. És nem mókából morgott, hanem tényleg. El se jött az őrsbe. Akkor gondoltuk, hogy leváltjuk. De arra az őrsi gyűlésre se jött el, ahol le akartuk váltani. Azt mondta, fogorvoshoz kell mennie. Már megint?! Ennyi idő alatt egy elefánt agyarát is újjáépítik, nem két vacak emberfogat...

Gyanakodtunk. Bacsó Sanyi azt mondta, majd ő utánanéz a dolognak. Úgyis nyomozónak készül, már meg is tanult pipázni. Elment ő is a fogászati rendelőbe aznap. Sokat tanakodtunk, hogy hogyan álcázza magát. Biró Karcsi miatt kellett. Sok jó ötletünk volt. Végül is abban maradtunk, hogy bújjon el a vécébe. És a kulcslyukon át figyelje, ott van-e a Biró Karcsi a váróban.

Ott volt. Ötödiknek érkezett. Hozta szép rendesen a kezében a sorszámot. Leült és várt a sorára. Bement az egyes sorszám, a kettes, a hármas egymásután. Amikor a négyes beteg is bement, Karcsi fölállt és elhagyta a várószobát. Bacsó csak lesett tovább, hogy ugyan mikor jön vissza. De akkor már nagyon dörömböltek a mosdóajtón és át kellett adnia a helyiséget.

Legközelebb, amikor Biró ment a fogászatra, Bacsó máris indult a vécébe. Aznap elég fárasztó volt számára a nyomozás, mert Biró Karcsi a 11-es sorszámot kapta. Ült szép rendesen, nézelődött, mint a múltkor. A 9-es sorszámnál fütyörészett. Amikor a 10-es sorszámot szólították, Biró felállt és kilengett a lengőajtón.

Bacsó utána!

A lépcsőházban az első kanyarban utolérte. A falnak szorította. Biró hirtelen a zsebébe mélyesztette a kezét. Bacsó lefogta. Végigtapogatta, hogy nincs-e a zsebében fegyver. Nem volt. Csak a 11-es sorszám volt ott. Azt dugta el, amikor meglátta Bacsót. És ott volt még az 5-ös sorszám, a múltkori, és még három-négy másik sorszám, régebbiek. Bacsó mind lefoglalta ezeket.

Fény derült az igazságra: Biró Karcsi eljárt a fogászatra, vagyis nem hazudott. Csak éppen meglépett, mielőtt rá került volna a sor. Azt mondta, nem bírja a várakozást. Unatkozik. Wittner rögtön ráfogta, hogy gyáva. Biró nyomban megígérte, hogy majd ő megmutatja Wittnernek, hogy ki a gyáva. Ádám Eta akkor felállt és azt mondta, ő is fél a fogorvostól. És hogy álljon fel az, aki szintén fél.

Mind felálltunk. Ott állt az őrs vigyázzban, mint a futballcsapat a meccs előtt. Aztán megbeszéltük, hogy ezentúl minden rendelésre elkíséri valaki Biró Karcsit. Így se nem unatkozik, se nem szökik.

MÁRCIUS Ezeket a fogászati sorszámokat emlékül ragasztom ide. Biró Karcsi esetéből megtanulhattuk, hogy nem kell kizárni az őrsből valakit csak úgy egykettőre. Inkább segíteni kell, hogy megjavuljon; Biró Karcsi annyira megjavult, hogy elhatározta, ha legközelebb kirúgják a fogát, aranyfogat csináltat helyette rögtön.

Gyurkovics Tibor: NÉVIKE

Márc. 1. Albin — felesége Malvin
Márc. 6. Leonóra — szálljunk be a felvonóba!
Márc. 10. Etele — se nyara nincs, se tele
Márc. 13. Krisztián — mezítláb jár Óbudán
Márc. 16. Henriette — a szűrömet kitette
Márc. 18. Ede — szerelmünket elfeledted–e?
Márc. 19. József — milyen hajós ez?
Márc. 22. Lia — nagy érted a patália
Márc. 24. Gábor — elegem van magából
Márc. 28. Gedeon — megszakadt a telefon

Döbrentei Kornél

Ha vihar támad

Gyönge szellő,
hogyha lebben,
izeg, zizeg,
meg-meg rezzen
a határnak
sárga foltja:
aranyhajú
szalmaboglya.

De ha támad
erős vihar,
eget, földet
mi felkavar,
aranyhaját
szélbe szórja,
s utra kél a
szalmaboglya.

Osvát Erzsébet

Fecske voltam

Azt álmodtam,
fecske lettem.
A fecskékkel
útra keltem.
Messze-messze szálltunk délnek.
Kihallgattam, mit beszélnek:

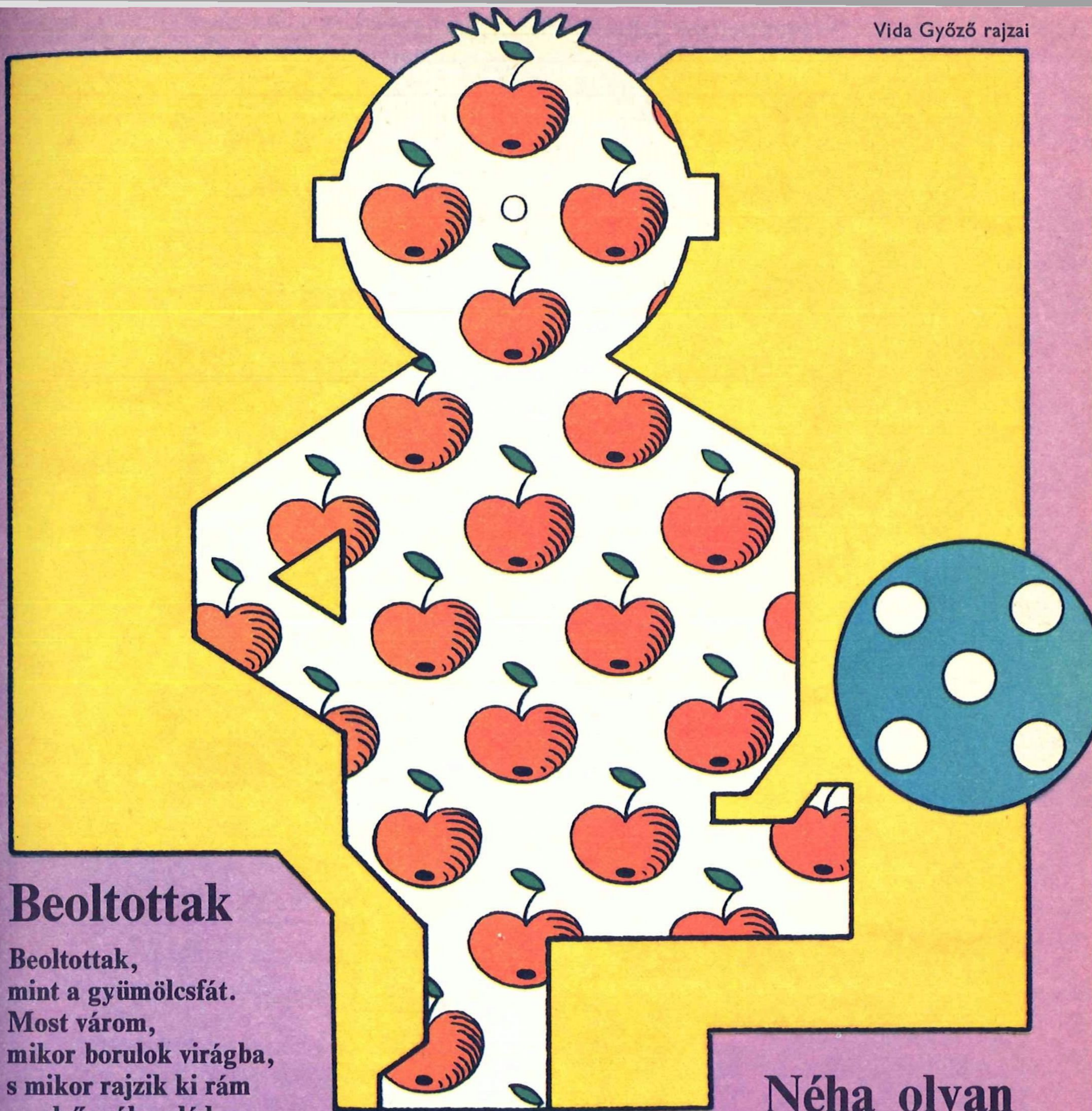
— Két hazánk van —
szólt az egyik,
a legislegöregebbik.
— Fiaim, majd nemsokára
pillantsatok le a tájra,
mikor virrad, meglátjátok
azt a másik, szép hazátok,
ahol kékebb az ég kékje,
fényesebb a napnak fénye.

És repültem,
és repültem.
Mint óriás rét
fölöttem,
terült el az égbolt kéken,
a szikrázó napsütésben.

Felébredtem
és mit láttam?!
Ezer fecskét
vonulásban.
Vonultak a fecskék délnek.
Csak vonultak, nem beszéltek.

Vida Győző rajzai

Beoltottak

Beoltottak,
mint a gyümölcsfát.
Most várom,
mikor borulok virágba,
s mikor rajzik ki rám
az első méhcsalád.
A vörhenyt, kanyarót
nem várom,
azt, ha akarom, ha nem,
úgyis megkapom,
előbb, mint a sílécet,
sakktáblát, puma cipőt.
No, de mindegy,
fő, hogy beoltottak!
Mától fogva leshetem,
mikor fogok
rügyezni,
levelezni, gyümölcsöt hozni,
akár a meggy-, barack-
és almafánk.

Szücs Imre
Balázska naplójából

Néha olyan a fejem...

Néha olyan a fejem,
mint a platán koronája:
csiripelő verebektől
hangos minden ága.
Máskor viszont csend
árad szét benne,
mintha szélárnyékban
hallgatás pihenne.
Csend és csiripelés
egymást váltogatja,
én meg zavaromban
kiállok a napra.

Sukurbek Bejsenaliev Szovjet kirgiz író

A kisbárány elveszti a szarvát

Egyszer Aziz a kedvencével, a szürke kisbáránnyal állított be a szomszéd szállásra. Barátját, Szultánt éppen otthon találta.

— Van olyan bárányod, akinek szarva van? Kiállhatna az enyém ellen — ajánlotta cseppet sem leplezett dicsekvéssel a hangjában Aziz, a szarvánál fogva a kis szürkét.

Szultán sokáig úgy tett, mint aki nagyon gondolkozik, végül nemet intett a fejével.

— Ha ráderesztem, felöklel téged is.

— Próbáld meg! — mondta Szultán.

— Csak nehogy aztán sírva fakadj — figyelmeztette Aziz, majd a bárányt Szultán elé tuszkolta s ráparancsolt:

— Rajta, kis szürke, rajta!

A bárány előbb hátrált, majd nekirontott Szultánnak. A kisfiú elterült a hóban s rémülten kezdett el kiabálni:

— Elég! Elég!

Aziz megragadta a kis szürkét a szarvánál s nevetve kérdezte:

— Na, mi van? Hiszel már nekem?

— Hiszek — felelte Szultán, miközben leverte ruhájáról a havat. — Gyere el holnap a kis szürkéddel. Keresek egy hozzáillőt. S egymásnak eresztjük őket.

Másnap, amikor apa kihajtotta a birkákat a legelőre, Aziz védencével újra elment Szultánékhoz.

Szultán megkérte Azizt, várjon kicsit, eltűnt a karámban, majd nemsokára kihajtott onnan egy vastag göcsörtös szarvú nagy fehér kost.

Amikor Aziz meglátta a kost, a fejét rázta:

— Ezt ne, ebbe én nem megyek bele. Ez egy hatalmas kos, az enyém meg egy kis bárány.

Szultán odament hozzá, megfogta a kezét.

— Ne félj, ez már nem verekszik, hisz látod, milyen öreg. Na?

A fehér kos, mintha csak igazolni akarná gazdája szavait, lomha járással félrevonult. Nem akart verekedni.

Lehet, hogy tényleg fél, gondolta Aziz. Hisz az én báránykám elől a többiek is kitértek. Nem igaz, hogy ne bírna ezzel az öreg kossal!

Elengedte a kisbárány szarvát s rákiáltott:

— Rajta, kis szürke, rajta! Adj neki!

A kisbárány, akinek szarva nőtt, rátámadt a nagy fehér kosra és beledöfött néhányat az oldalába.

A fehér kos először ügyet se vetett rá. Hanem aztán megmérgesedett, vészjósló, véres szemekkel meredt a kisbárányra s feléje fordította hatalmas szarvát.

A kisbárány előbb hátrált, majd nekirugaszkodott s belerohant a kos előreszegett szarvába.

A szürke kis hegyes szarvacskája beakadt a kos göcsörtös agancsába. Akárhogy is próbálta kiszabadítani, nem sikerült neki.

Most már a kos is megdühödött. A gyerekek nem fértek a közelükbe, tehetetlenül nézték, ahogy az öreg kos felemeli a kisbárányt a levegőbe, kétszer-háromszor erősen megrázza. Aztán reccsenés hallatszott s a kisbárány nagy ívben a földre huppant.

Aziz odafutott hozzá, látja, hogy erősen vérzik s hogy a szarva is hiányzik.

Sírva fakadt Aziz, szidta a fehér kost, a gazdáját, de mit használt ez már?

A sebesült kisbárányt úgy kellett hazavinni.

Amint Aziz könnyekkel a szemében apja elé állt, az azt mondta neki:

— Csak magadnak tehetsz szemrehányást, kisfiam. Nem kellett volna elkényeztetned a szürkét, s főleg nem verekedni tanítani. Lehet, hogy később még téged is megtámadott volna. Ne sírj, inkább örülj, hogy a kedvenced megszabadult a szarvától. Neki is jobb így. Lassan majd megnyugszik.

Anya is előjött a jurtából, gondjaiba vette a kisbárányt, s úgy döntött, hogy holnap elviszi a nyájhoz.

— Ott hamar rendbejön. De verekedni többé nem fog.

Apa Azizhoz lépett s a vállára tette a kezét:

— Ideje, hogy munkához lássunk, kisfiam. Ma új legelőre hajtjuk a nyájat. Nem félted a báránykáidat?

— Nem — felelte Aziz. — Most már tudom, hogyan bánjak velük.

Petrovácz István fordítása

GALAMBOSI LÁSZLÓ

TÜNDÉR

Rózsa-rózsa,
habostorta;
asztalomra
tündér hordja.
Szakállamat csiklandozza
háromágú süvegbojtja.

Bong az asztal. Jár a tündér.
Süvegbojtján három csillag.
Száll a tündér, kristálykútban
hajladozó fények nyílnak.

Jár a tündér.
Száll a tündér.
Sarkantyúja mákvirág.
Mentéje bő tulipán.
Kisérgetik kisgidák
ezüstküllős gurigán.

Sürög-forog a tündér,
muzsikál a pipitér.
Asztal fölött, asztal alatt:
kóc-madarak, csipke halak,
rózsa-rózsa,
habostorta
fölragyog.

Tetejében
aranytorony,
aranytornyon
integető
szalagok.

Görög Júlia rajzai

A negyvennyolcas időkben Kossuth Lajos a Tápió mentén járt. Ekkor jutott el a hosszú utcájú Szentmártonkátára is.

Volt abban az időben a falu közepén egy nagy kastély, amit pompás kert ölelt körül. Ez volt a Bartha uraság kertje. Kossuth itt pihent meg az egyik nagy fa alatt... Ám bármennyire is akart szunyókálni, a kínzó szomjúság nem hagyta nyugodni. Víz után kellett néznie!

Alighogy fölállt a puha fűről, megpillantott egy asszonyt, aki vizeskorsót vitt a kezében.

— Ugyan édes lelkem, nem adnál nékem egy ital vizet? — fordult feléje.

— Szívesen, vitéz uram, akár egész korsóval is! — felelte készséggel az asszony.

— Köszönöm, de annyi nem kell — mondotta Kossuth. — Inkább vidd a többit a fáradt vitézeknek!

Mert hogy egyik szavamat a másikba ne öltsem, a honvédsereg is éppen arra járt, s ott tartott pihenőt.

Miután Kossuth jót húzott a korsóból, e szavakkal fordult az asszonyhoz:

— Nagyon köszönöm a szívességedet! Jól tudom, pénzt úgysem fogadsz el tőlem, de talán tanáccsal vagy mással a segítségedre lehetek.

Az kapott az ajánlaton.

— Van nékem, vitéz uram, egy nagyon szép lányom, Juliska a neve. Szeretik egymást földesurunk legkisebbik fiával, Mártonnal. De a keményszívű uraság nem engedi, hogy összeházasodjanak. Mondja meg annak a kegyetlen földesúrnak: nem a gazdagság számít, hanem az okosság és a szív!

Kossuth elgondolkozva nézett az asszonyra.

— Nem lesz könnyű, de ha már megígértem, eligazítom. Vidd a vizet a fáradt honvédeknek, aztán térj haza, s várj ott türelemmel...

Nemsokára ezután Kossuth bekopogtatott a falu földesurához. Először sehogyan sem akarták beengedni, de mikor megmondotta, kiféle-miféle, bizony széles ajtót nyitottak előtte, s azonmód kínálták tyúkkal-kaláccsal.

— A vendégséget köszönöm — hárította el a szívességet a magyarok híres vezére. — Egy szegény lány ügyében szeretnék igazságot tenni.

Bizony dúlt-fúlt a földesúr, mikor megtudta a dolgot. Dehát Kossuth ellen, az ország legfőbb vezetője ellen nem tehetett semmit.

— Ez a lány csak a gazdagságom akarja! — hajtogatta a gőgös uraság. — És különben is, hogyan lehetne ilyen tanulatlan fehérnép az én menyem?

— Akkor tegyünk próbát! — ajánlotta Kossuth. — Hívja össze kegyelmed a falu összes eladósorban levő lányát; a szegényeket éppúgy, mint a nemes kisasszonyokat! Nézzük meg, ki tud közülük a legtöbbet?! Mert én előre megmondom, aki a legokosabb feleleteket adja, azt a fiának feleségül kell vennie!

— Nem bánom — egyezett bele könnyű szívvel a földesúr, mert szentül hitte: a szegény Juliska semmire sem tud megfelelni!

Mikor pedig a falu kellős közepén, a Bartha uraság kertjében együtt volt az összes lány, Kossuth három kérdést tett föl nekik.

Az első így hangzott:

— Ki volt az a híres vitéz, aki Tündérországban lett király?

Zengett-zúgott a nagy kert, de a lányok nem találták el az igazi feleletet.

Ám ekkor előállt Juliska, s gyorsan rávágta:

— Petőfi János vitéze!

— Ő bizony! — helyeselt Kossuth. — Állj mellém, kislányom.

A második kérdés ez volt:

— Melyik magyar huszár ejtette fogságba Napóleont?

A többiek találgatták, de nem jöttek rá az igazi feleletre.

Megint csak Juliska szólott:

— Háry János, a híres huszár!

A harmadiknak ezt kérdezte Kossuth:

— Hát a Duna szigetében ki győzte le a cseh vitézt?

Ismét Juliska szólott:

— A nagyerejű Toldi Miklós!

— Ő bizony! — helyeselt Kossuth. — Te nyerted meg a versenyt, te kapod meg a jutalmat!

Mindenki ámult-bámult, de legfőképpen a dölyfös földesúr csodálkozott:

— Dehát honnan tudod te ezeket!?

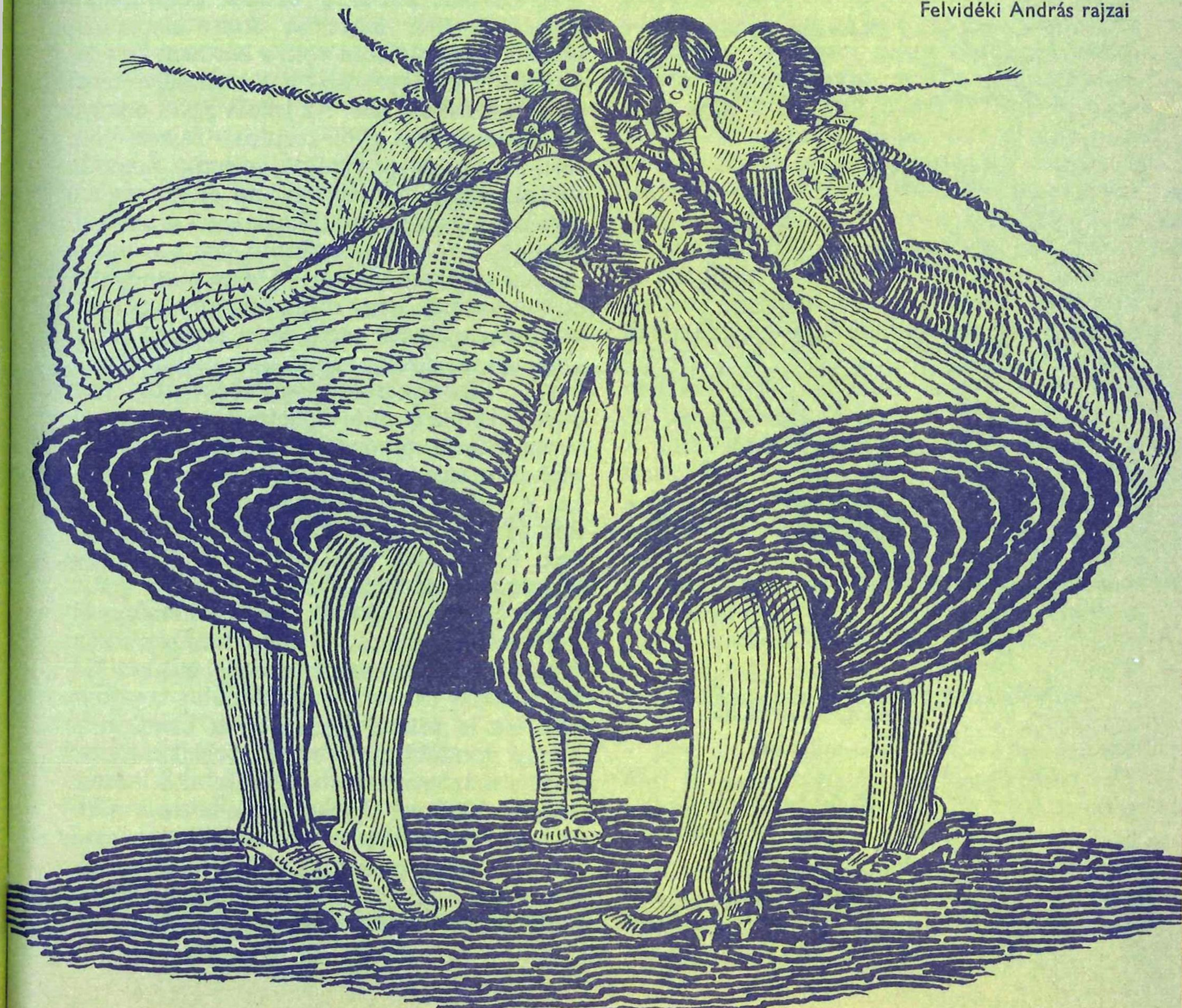
— A kegyelmed könyveiből, amiket a kedves fia, Márton, az én kedvesem hozott nékem!

— Látja — fordult az uraságához Kossuth. — Ugye, milyen okos, művelt menye lesz kegyelmednek?! Ne is tétlenkedjen sokáig, hívassa a fiát, s még ma megtartjuk a lakodalmat.

És ahogy Kossuth mondotta, úgy is lett. Menten nagy lakodalmat csaptak, s mindenki boldog volt, aki ott volt. De legfőképpen Juliska és Márton.

Ettek-ittak, vigadoztak, s a mártonkátaiak mind a mai napig emlegetik, hogyan tett igazságot Kossuth Lajos a falujukban.

Felvidéki András rajzai

1919-TAVASZ

65 éve, 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején, a Rottenbiller utcai polgári iskolában megalakult a világ legelső úttörőcsapata, mely Marx Károly nevét viselte. Erről emlékezik Surány Pál elvtárs, a csapat egykori alapító tagja.

Hogyan kezdődött?

A Lövölde tér öreg fái már bontogatták rügyeiket. 1919 márciusa utolsó napjaiban történt. Kora délután volt, s bár nem volt tanítás, sok fiú igyekezett a Rottenbiller utcai polgári fiúiskola felé. Az iskola egyik emeleti sarokszobájában gyülekeztünk. Tavasz volt, forradalom, és mi fiatalok voltunk. Éreztük, tudtuk, hogy mindabból, ami az országban történik, nekünk, fiataloknak is részt kell vállalnunk. Erről folyt közöttünk a vita az iskola emeleti sarokszobájában. Abban mindnyájan egyetértettünk, hogy olyan csapatot kell szerveznünk, melynek tagja lehet minden fiú és lány, aki magáénak vallja a forradalmi eszméket... Elhatároztuk, hogy a csapatba nem csak az iskola tanulói léphetnek be, hanem szívesen látunk minden jelentkező diákot bármelyik másik iskolából, sőt dolgozó fiatalokat is. Addig az is elképzelhetetlen volt, hogy fiúk és lányok egy szervezetben együtt legyenek, hiszen arra sem volt példa, hogy egyugyanazon iskolába járjanak. Külön voltak fiú- és leányiskolák. Az ilyen mesterséges elkülönítés először a mi csapatunkban szűnt meg. Megszületett az elhatározás, megkezdődhet a csapat szervezése. Megindult a tagtoborzás. Ez is sokkal könnyebben ment, mint ahogy gondoltuk. Nem telt bele két-három nap, s már csoportostul jöttek, akik kérték, vegyük fel őket! Egyik gyerek hozta a másikat, az ismerősöket, a szomszédokat, a barátokat. Közben csapatunknak nevet is adtunk: Marx Károly Úttörőcsapat lettünk. Ma már nehéz lenne felkutatni, ki javasolta ezt az el-

…LT. FORRADALOM… -1984

nevezést, kinek az ötlete volt. Egy dolog bizonyos: az elnevezés is utal rá, milyen eszmék, célok vezették a csapat alapítóit, szervezőit. Az Ifjúmunkások Országos Szövetsége vezetőinek tetszett a kezdeményezés. Néhány nap múlva értesítettek bennünket, hogy úgy határoztak, felveszik az úttörőcsapatot a szövetség kötelékébe. Úgy találták, hogy a mozgalom teljes egészében megegyezik a szövetség célkitűzésével. Ezért úgy döntöttek, hogy másutt is, szerte az országban javasolni fogják úttörőcsapatok szervezését. Így lett abból, amit a Rottenbiller utcaiak elkezdtek, országos mozgalom.

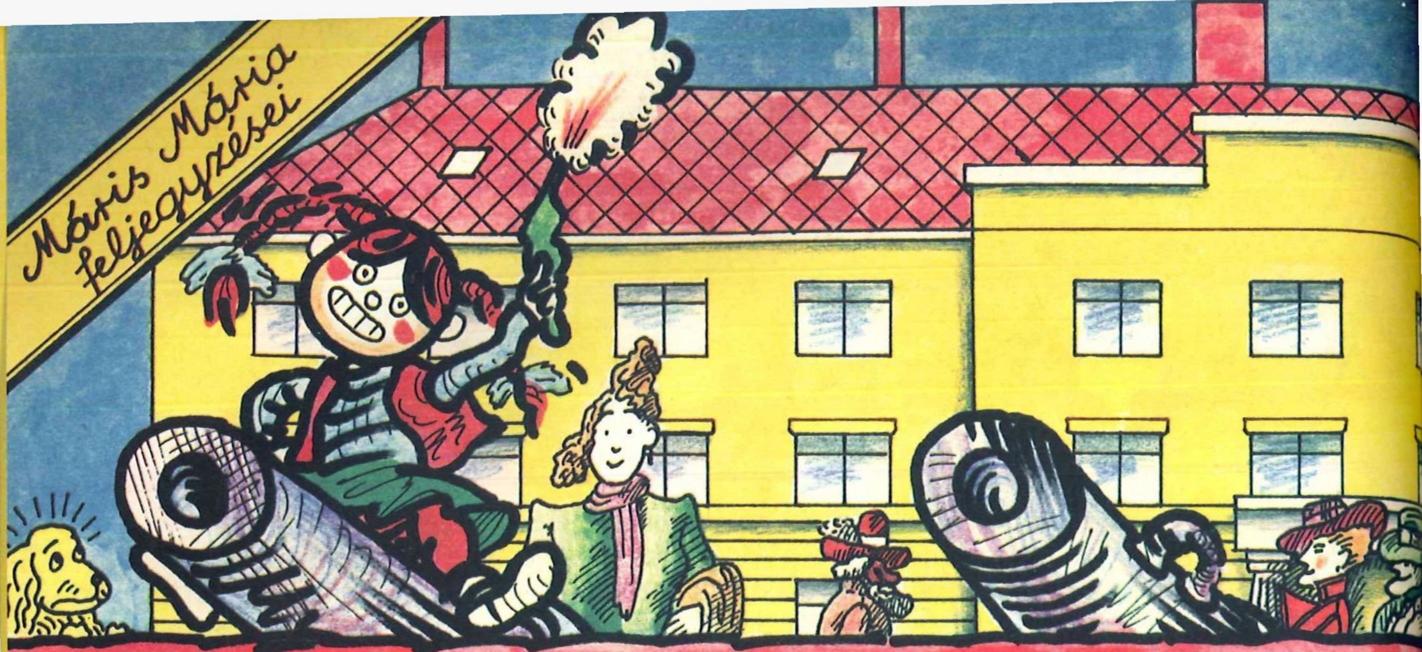
Az első, ünnepélyes fogadalomtételre 1919. április 20-án került sor. Az Ifjúmunkások Országos Szövetségében is tudtak erről. Úgy határoztak, hogy a nap emlékét egy gyönyörű vörös selyemből készült csapatzászló adományozásával teszik maradandóvá. Bár a zászló adományozását egészen a fogadalom letételének pillanatáig titokban akartuk tartani, híre különös módon mégis elterjedt a gyerekek között.

„Hazámért, a proletárdiktatúráért élek, dolgozom, s ha kell, meg is halok...”

Letettük hát a fogadalmat, s ezzel igazi úttörők lettünk.

Ne gondolja senki, hogy a forradalom első napjaiban született úttörőcsapat tagjai valamiféle különös lények voltak. Ellenkezőleg, éppen olyan gyerekek voltunk, mint amilyenek a mai úttörők. Ugyanúgy voltak örömeink és bánataink, mint most, a mai fiataloknak. Mi is szerettünk játszani, ugrálni, énekelni, mókázni. Érdeklődve olvastuk a Pál utcai fiúk történetét s Winnetouról és az utolsó mohikánról szóló indiánkönyveket. Szerettünk moziba járni, izgalommal néztük az akkori piff-puff-filmeket, a cowboytörténeteket, valamelyik mellékutcai kis moziban, ahol egy szál zongorista zenekísérete mellett vetítették a megkopott némafilmeket. Mi akkor egy több mint négy évig tartó háború után voltunk, s talán egyetlen fiú vagy lány sem akadt közöttünk, akinek ne kellett volna a hosszú háború alatt az apja vagy idősebb fivére életéért remegnie. Legtöbbünknek ennivalója is kevés volt, a fekete kukoricás kenyeret is jegyre adták. A zsírt és vajat jegyre adagolták. De mi, akkori gyerekek nem sokat törődtünk az akkori nehéz körülményekkel, hiszen számunkra az volt a legfontosabb, hogy vége lett a háborúnak. Vidáman, bizakodóan kezdtünk az úttörőélethez, amelynek formái akkor kezdtek kialakulni. Nem túlzás, hogy szinte minden szabad időnket a csapatban, pajtásaink körében töltöttük. Legtöbbünknek ez volt a második otthona. Sokan kirándultak közülünk a pálvölgyi barlang melletti régi kőbányába, amelyet pálvölgyi katlannak hívtak. Elhagyott hely volt ez akkor, az oda vezető Szépvölgyi út még kiépítetlen, szekérrel is alig járható csapás volt. Itt az erdőőrök megengedték a tűzrakást. A talajt kisebb-nagyobb sziklák törmeléke födte. Erre a kietlen helyre mentek kirándulni a csapat szakácsai. Itt gyakorolták, hogyan lehet a nagy kődarabokból tűzhelyet építeni, száraz ágakkal, legfeljebb három szál gyufával tüzet gyújtani. És itt próbálkoztak megismerkedni a főzés művészetével is. Ha ez a katlan beszélni tudna, akkor még ma is naphosszat csak kozmás bablevesek, odaégett paprikás krumpli szagáról panaszkodna.

Még sokáig lehetne sorolni, mi minden történt 1919 tavaszán, hiszen minden nap valamilyen élménnyel ajándékozott meg bennünket. Mégis azt hiszem, ez is elég ahhoz, hogy elképzeljétek magatoknak, hogyan éltek 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején az első úttörők...

Mit ér a puska, ha...

A kis Pityu a szomszédban csak fegyverekkel játszik. Újabban karddal. Suhint, szúr, támad, védekezik. Alig lehet elmenni mellette. Ha meglátom az udvaron, inkább visszafordulok. Jobb a békesség. Terka meg kinevet. A húgomnak egyáltalán nincsenek ellenére az efféle játékok.

— Persze — kezdte a szemrehányást tréfás hangon, de tudom, hogy komolyan gondolta a dolgot —, amikor én hatlövetűt akartam, mindig babát kaptam. Amikor meg valami klassz forgópisztolyt, biztos játékmosógéppel vagy porszívóval lepett meg a jó rokonság.

— Na jó — vettem magamra a bírálatot, elvégre én is rokon vagyok —, akkor most mindannyiuk helyett kijavítom a hibát. Annyi fegyvert látsz mindjárt, hogy életed végéig kitart a hatás.

— Nincs neked annyi pénzed.

— Nem is kell. Diákoknak ingyenes.

Így indultunk el még aznap délután, hogy szemügyre vegyük a **Hadtörténeti Múzeum** fegyvergyűjteményét.

A 16-os busszal mentünk fel a várba, s ha már ott voltunk, sétáltunk egyet. A Szentháromság téren kezdtük, s mivel szinte csak francia, orosz, német és spanyol beszédet hallottunk, mi is kíváncsiak lettünk, milyen a vár a külföldi szemével. Azt nem állíthatom, hogy megtutduk, viszont remekül szórakoztunk. Felváltva játszottuk az idegen és az idegenvezető szerepét. Megnéztük a Mátyás-templomot (igaz, csak kívülről), a Halászbástyáról megcsodáltuk Pestet. Terka eközben a fényképező turistát alakította. Bekukkantottunk a Hiltonba is (a templom szomszédságában épült nagy és elegáns szállodába), amelyről Terka tréfás rosszmájúsággal azt állította, hogy azért olyan lapos, mert miközben építették, elfogyott a pénz, és nagy hirtelen be kellett fejezni. Bezzeg a Szentháromság-oszlop! Azt befejezték.

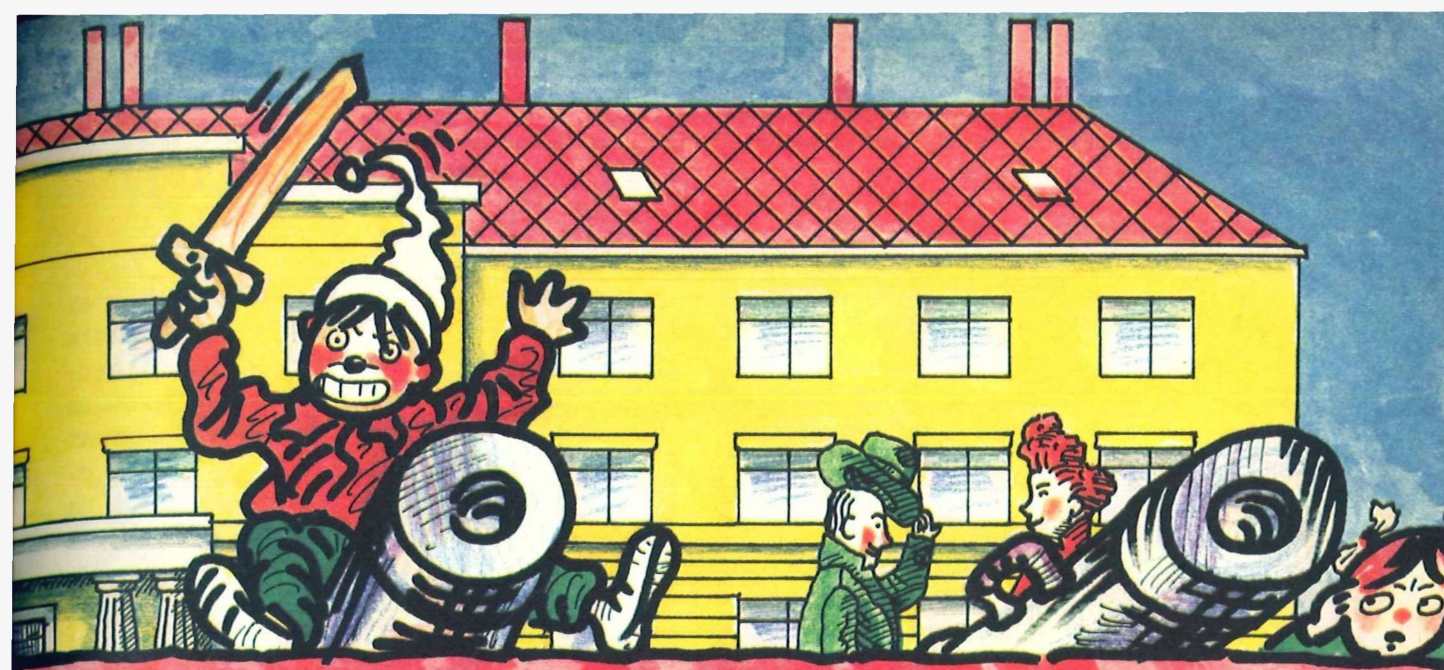
— Szó sincs itt pénzről! — adtam a tájékozott házigazdát én. — A Szentháromság-oszlopot a pestisjárványtól való félelemben emeltette a városi tanács még az 1600-as évek végén. A Hilton szállót pedig napjainkban építették korunk jellemző építő-anyagaiból, méghozzá jellegzetes környezetben.

Terkának ez sok volt az építészetből. Kiballagtunk hát a Tóth Árpád sétányra (a költőről elnevezett bástyasétányra) s ott nem a várpalota felé, hanem az ellenkező irányba mentünk tovább. A sétányról most Budát bámultuk. Ragyogóan sütött a nap. A padokon kötögető, beszélgető emberek. És fürtökben kirajzott gyerekek. Bölcsődékből, óvodákból kerülhettek elő a hívó napsütésre.

Aztán Terka előreszaladt. Meglátta az öreg ágyúkat a Hadtörténeti Múzeum bejárata előtt.

Az emeleten kezdtük a szemlét. Terka az 1848—49-es forradalom és szabadságharc hadtörténetét is látni akarta. Egy Petőfi-fej, Kis-

Birkás Ákos rajza

faludy Stróbl Zsigmond alkotása tetszett meg neki. S arról eszébe jutott minden műveltsége, amit az olvasókönyveiből és ünnepi beszédekből merített. Látta a forradalom idő- és harcszaggatta zászlóit. Látta a 12 pontot nyomtatásban (Mit kíván a Magyar Nemzet). Látott menetelő honvédeket olajfestményeken, tiszti atillát (egyenruhát), hadipénztárt, térképeket s a győzelmek dicső és a vereségek fájdalmas krónikájának megannyi bizonyítékát. Végül megtudta, hogy 1849. augusztus 13-án Világosnál 31 ezer honvéd tette le a fegyvert. Az ellenséges csapatok kezére 273 ágyú és 60 zászló került.

Terka elkomorodott. Némán rótta a termeket. Közben az időben is haladt. Mire eljutott az első világháborúig, már fáradt volt, annak a végére pedig kétségbeesett. Elborzadt a fegyverektől, a veszteségektől. Így aztán egyszerűen meg kellett mutatnom a Magyar Tanácsköztársaság történetét, és a forradalmi honvédő háború eseményeit, úgy, ahogy azt a tárgyak elbeszélték. S amelyről Lenin ezt mondta: „Az a háború, amelyet ti viseltek az egyetlen jogos, igazságos, igazán forradalmi háború, az elnyomottak háborúja az elnyomók ellen, háború a szocializmus győzelméért. Az egész világon a munkásosztály minden becsületes tagja a ti pártotokon áll."

1919. március 21-én kikiáltották a Magyar Tanácsköztársaságot. Az előzményekről, s a Forradalmi Kormányzótanács intézkedéseiről híven beszámolnak az újságok, plakátok, dokumentumok. Először eltörölték a címeket és rangokat. Határoztak az egyház és állam szétválasztásáról. A munkás—katona—paraszt-tanácsok megalakításáról, forradalmi törvényszékek létrehozásáról, a színházak átszervezéséről.

Láttuk a proletárgyerekekkel megrakott vonat fényképét, amely először vitt ingyennyaralókat Földvárra és Szemesre. Láttuk az első szabad május elsejét, s tudtuk, hogy ugyanazok az emberek öltötték magukra másnap a Vörös Hadsereg katonaruháját, akik boldogan ünnepeltek. A magyar munkásság a véráldozattól sem félt, az idegen túlerővel és belső árulással szemben mégsem győzhetett. A Kecskeméti Direktórium búcsúfelhívása így szólt erről: „A néhány hónap megmutatta, hogy a magyar munkásság áldozatra kész. Ennél szebbet, ragyogóbbat a világtörténelem nem tud felmutatni... Ezt a harcot a munkásság folytatni fogja mindaddig, míg meg nem szünteti az egyenlőtlenséget..."

A felhívás jóslata igaznak bizonyult. A mához további harcok vezettek. De Terka ezt már nem nézte végig. Egyszerűen otthagyott. Kiment az épületből, leült egy jó öreg, megbízható ágyúra, amely biztosan soha nem sül el és várta, hogy utánavigyem a kabátját.

A fegyvergyűjteményt sem látta. Már nem érdekelték a kardok, dárdák, lándzsák, íjak, nyilak. Mégkevésbé a lőfegyverek. Mit ér a szép, régi, elöltöltős, kanócos, kovás puska, az ósdi, míves pisztoly, ha igazából öltek vele?

Józsa Teréz

Hédervári Péter

Találkozás az Első Csillaggal

Sok-sok ideje történt az, amit most elmesélek. Nyolc és fél esztendős, vézna kisfiú voltam. Akkoriban az volt a szokásos, hogy nyaranta a gyerekeket egy hónapra beíratták egy bentlakásos iskolába, amolyan táborfélébe, amely a Szabadság-hegyen létesült. A jó levegő, a sok torna, kézilabda, futball, vívás, öklözés, birkózás, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy egy kissé megerősödjünk, s ne ijedjünk meg a saját árnyékunktól.

Délelőttönként tartották meg a különféle sportfoglalkozásokat; az ebédet követő pihenő után pedig szabad program következett. Vacsoráig játszottunk a pázsiton, vagy a fák alatt.

Egy szép napon megjelent körünkben a tábor vezetője, s érdekes hírrel lepett meg bennünket.

— Gyerekek! — mondta —, ha nem borul be az ég, akkor ma este a „nagyok", Kárpáti tanár úr vezetésével, ellátogatnak a Csillagvizsgáló Intézetbe.

„Nagyok" azok voltak, akik már elmúltak tíz évesek. Kárpáti tanár úr pedig nem volt más, mint világhírű sportolónk, Kárpáti Károly, az 1936-ban rendezett olimpiai játékok aranyérmes birkozóbajnoka.

Engem sajnos, még másfél esztendő választott el attól, hogy magam is a „nagyok" közé tartozzam. Így nem sok reményem volt arra, hogy magukkal visznek. De arra gondoltam, ha nagyon szépen megkérem az igazgató bácsit, talán megengedi, hogy magam is csatlakozzam a társasághoz.

— Szó sem lehet róla, kisfiam — mondta. — Amikor felhívtam az Intézetet, a legszigorúbban meghagyták, hogy csakis tíz évnél idősebb gyerekek vehetnek részt a látogatáson.

Hiábavaló volt minden kérlelés. Ekkor taktikát változtattam. Toporzékolni kezdtem tehát és félig sírva így kiáltottam:

— Ilyen igazságtalanság még nem volt a Földön! Éppen engem nem akarnak elvinni, pedig én csillagász akarok lenni!!! Meg fogom írni a miniszterelnöknek! Biztosan őneki is van kisfia, ő majd megért engem! És az országgyűlésnek is írok! És azonkívül még világgá is megyek!

Az igazgató kétségbeesve nézett a mellette álló Kárpáti Károlyra:

— Mit tegyek ezzel a gyerekkel?

— Vigyük magunkkal — mondta Lili néni, Kárpáti tanár úr felesége. — Én majd vigyázok rá.

Így történt tehát, hogy — életemben első alkalommal — ellátogathattam a híres Konkoly-Thege Csillagvizsgáló Intézetbe. Este volt, amikor megérkeztünk. Gyönyörű parkon mentünk át, majd beléptünk a legnagyobb kupolába. A lélegzetem is elállt a látványtól. Csodálatos, hatalmas méretű, távcső fogadott bennünket, és különleges, hihetetlenül pontos órák, meg rejtélyesnek tetsző műszerek. Még a felnőttek is megilletődve álltak meg az óráisteleszkóp alatt. Mintha egy szentélybe léptünk volna, egy olyan szentélybe, amely nem a vallást, hanem a tudományt szolgálja.

Itt, és ekkor találkoztam első ízben igazi csillagásszal is, s ez a találkozás egy egész életre szóló mély élményt keltett bennem. Dr. Kulin György volt az a tudós, aki a távcső mellett állt. Már akkor világszerte ismerték a nevét üstökösök és kisbolygók kutatója és felfedezője volt; később pedig a magyar amatőrcsillagászat megszervezőjeként ezer és ezer fiatallal ismertette és szerettette meg a csillagászat nagyszerű tudományát.

Nagyon kedvesen, egyszerűen, gyerekek számára is érthetően magyarázta el nekünk, hogy milyen is a nagy, kettős teleszkóp szerkezete, hogy a Véga nevű égitestet fogjuk látni, amely a Lant csillagképhez tartozik. Ő a nyári égbolt legfényesebb csillaga. Kis zseblámpa fényétől vezetve sorba odaálltunk a kisebbik teleszkóp szemlencséjéhez, hogy egy pillantást vessünk rá.

A szívem hevesen zakatolt. Ez volt az Első Csillag, amelyet távcsövön át láthattam! Soha, sem azelőtt, sem azóta, nem volt szebb élményben részem! Mert a látómező közepén sziporkázó, kékesfehér gyémántra emlékeztető csillag egy üzenetet suttogott el nekem:

„Íme, itt vagyok! E pillanatban csak te látsz és te hallasz engem egyedül, az egész nagyvilágon! Elküldtem hozzád a fényemet, amely felmérhetetlen távolságokon át száguldott a néma és hideg világűrön át, hogy most a te szemedet érintse!

Emlékezz rám, s ne feledd el többé ezt a találkozást!..."

Igen, emlékezem. És nem is felejtem el soha.

DALLOS JENŐ: Jenci és a kutyatartás

Én vagyok a Jenci! Velem minden furcsaság meg szokott történni! A múltkor is...

Kaptam egy szép kiskutyát...

Sétáltattam reggel...

...délben, este...

Egy néni megdicsérte, hogy milyen helyes jószág...

...aztán megszidott minket, mert nem tudott elmenni...

Dobra verjük

Kossuth Hírlapja. Egy lakatlan, öreg, lebontásra váró ház padlásán kisdobosok és úttörők bukkantak rá Kossuth Lajos Hírlapjának csaknem valamennyi megjelent számára. Az egykori napilapnak 1848 júniusától december 31-i megszűnéséig 157 száma látott napvilágot. Az értékes gyűjtemény a hajdúszoboszlói Bocskai Múzeumot gazdagítja. A kincs megleléséhez nem csupán szerencse kellett, hanem egy hulladékgyűjtési akció, és lelkes vállalkozók. A szerencse csak melléjük szegődött. Mondhatnánk: társadalmi munkában.

A szilvásváradi tábor. Úttörőtábor épül Szilvásváradon, méghozzá társadalmi munkában. Az általános iskola úttörőcsapatának „ősei" vagyis a gyerekek szülei 500 munkanapot ajánlottak fel. A környező üzemek, vállalatok is kivették és kiveszik a részüket a munkából. Tavaly elkészültek a falak, a kémény és a tetőszerkezet. A további kőművesmunkákat az idén végzik el. A tervek szerint a gyermeknapon át is adják a mintegy 50 gyermek elhelyezésére alkalmas létesítményt. Nemcsak maguknak építik. Csereüdültetésekre is gondolnak, hiszen a Szalajka-völgy hazánk legszebb tájai között is híreves.

Hajó borítékban. Nem, ez nem a technika új vívmánya, csak a tatabányai Úttörő- és Ifjúsági Ház vendégfogadó házigazdáinak figyelmessége. A 2. sz. újvárosi általános iskola másodikos napközisei ugyanis egy napon elmentek, hogy egy kicsit közelebbről is megismerkedjenek a házzal. Az előadóteremben jártak már, de másutt még nem. A kisdobosok 24 szakkör működését, munkáit nézték meg szobákban, termekben, vitrinekben. Majd amikor a nézelődésben, ismerkedésben elfáradtak, az ügyes szakkörösöktől kedvet kaptak valami jó kis munkához —, ezt is megtehették. Minden napközis kapott egy rajzlapot. A rajzlapon egy előnyomott vitorlás díszelgett. Gyorsan kivágták az összeillesztendő hajórészeket. Hanem a szerelésre már nem maradt idejük. Így kerültek a hajók a borítékokba darabokban. Otthon, apukák és anyukák segítségével elkészültek a vitorlások. Aztán természetesen vízre bocsátották őket. Így esett, hogy az újvárosi fürdőszobákban aznap este sokhelyütt libegett kecsesen vagy éppen billegett kedvesen-sután egy-egy kis papírhajó a kék-zöld és illatos fürdővizek tetején.

Csapatotthon. Bizony, takarékoskodnunk kell, jól meggondolnunk, hová tesszük a pénzünket. A kis háztartások gondjai, a családi költségvetés alapos megtervezésének kényszerűsége mondatja ezt gyakran a szüleitekkel. De így van ez a nagy háztartásban, a község, a város, a megye, az ország háztartásában is. Miből futotta mégis csapatotthonra a berekböszörményieknek? A hajdú-bihari falu összefogásából. Egy megürült lakásból úgy lett kisdobos- és úttörő szállás, hogy a Május 1. Termelőszövetkezet anyaggal, a felnőttek és gyerekek pedig munkával járultak hozzá.

Eleven udvar. „Egyik szabad szombat délelőttjén megelevenedett a napközi udvara. Apukák, anyukák, nagyapák, keresztapák, testvérek, kisdobos-jelöltek adtunk egymásnak találkát. Másfél óra alatt megmetszettük a rózsákat, díszcserjéket, felástuk a virágágyásokat, összegereblyéztük a szemetet, falevelet, sőt, díszbokrokat is ültettünk." — újságolták örömmel a tiszalöki II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat elsős pajtásai. Mi is ezt tesszük, kommentár nélkül.

Mellékletünk elkészítésének leírása. Tűpárna és persely. A tűpárna elkészítését kezdjétek a hengerfal kivágásával és a pettyes nyelvecskék aláhajtogatásával. A sárga fenéklap fehér oldalára ragasszátok a nyelvecskéket és zárjátok körül a hengert. A kis "dobozkát" tömjétek tele vattával. Keressetek a rongyoszsákban színes, mintás ruhaanyagot. Kb. 9 cm átmérőjű köralakot vágjatok ki belőle. Fedjétek be vele a vattacsomót, az anyag szélét pedig ragasszátok a doboz belső falához.

A persely hengerét ugyanígy elkészíthetitek, de könnyebb és gyorsabb, ha a WC papír hengerét ragasztjátok be színes papírral, díszítésként pettyeket tehettek rá. A persely alátétje a-piros körminta, ebből vágjátok ki a felesleges fehér foltot, a pettyes nyelveket ragasszátok a hengerbe. A persely fedőlapjából természetesen vágjátok ki a fehér bedobó nyílást, és ezt is rögzítsétek a hengerre.

Madár János

Erdő

Tavasz-kinccsel,
életével,
madarak
zengő
énekével,
zöld lobogással,
aranysuhogással
hív;
elküldi értünk
az eget,
napsugárral
integet:
önfeledten
nevetne,
bújócskát is
szeretne.

Egyik nap bejött az -ba .
(ő volt az óvó nénink, amikor kicsik voltunk)
Látogassátok meg az -t! - mondta.
Játsszatok a -kel! Az őrs nem nagyon -ongott. Többen is kifejtették, hogy mi már kiöregedtünk az ovis játékokból. Álljunk le velük bújj bújj -at játszani?!
-nek azonban remek 2+3 -lete támadt: - Rendezzünk nekik

-at

Mindnyájan 1-et értettünk!

Készítettünk at , , segítségével olcsó -ból.

Elmentünk az -ba, és előadtuk a kicsiknek a és -t, meg rövidítve a -t

Volt ám nagy !
Nem mondták, de éreztem, az óvodások -ében mi voltunk a példa .

Írta: Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Sétáló Zoltán rajza, Pécs

Postafiók 100

Először hadd közöljük azt a levelet, melyet a legidőszerűbbnek tartok. **Nagy Zsolt** a budapesti, XIII., Thälmann u. 47/49. II. számú iskola nyolcadikosa írta. Hogy miért időszerű a levele —, arra magatok is megadjátok a választ, hiszen három tavasz ünnepére készülődve sok szó esik hagyományokról, és arról, hogyan ápolhatók ezek a szürkének nevezett mindennapokban?

Ötödikes voltam, amikor a munkásőr szakaszegységbe beléptem. Először magam sem tudtam, mi az a munkásőrség. De amikor még abban az évben november hetedikén úttörőpajtásaim és csapatom zászlaja előtt fogadalmat tettem, éreztem, ez komoly dolog. Tanulás mellett egy esztendei munka várt ránk. Kónya Gabi bácsi munkásőr támogatja és tanítja szakaszegységünket. Kívülálló azt hihetné, hogy foglalkozásainkat végigjátsszuk. Ez nincs így. Persze ezzel nem azt akarom mondani, hogy nem szólalunk meg a foglalkozások alatt, de nálunk a munkásőrséget nagyon komolyan veszik. Az elméleti ismereteinket minden évben azzal bővítjük, hogy elmegyünk egy laktanyába, ahol rengeteg érdekes dolgot látunk. Több versenyen vettünk már részt. Mindig jó helyezést érünk el, s ezt az iskolánkban jutalmazzák. Év végén egész esztendei munkánkért kirándulunk. Hazánk sok szép táját láttuk már így, a szokásos iskolai utakon kívül is. Hetedikes koromban, vagyis tavaly nyáron a szünetben Tatára küldtek úttörő vezetőképző táborba. Idén, nyolcadikosként már szakaszparancsnok helyetteseként és első számú rajparancsnokként léphettem a gárda elé."

Zsoltnak gratulálunk, és köszönjük a levelében említett Kónya elvtárs munkásőr fáradozását.

Témát váltunk —, népi hagyományok következnek!

„Vetélkedőn volt. Mi a fonót, a harmadikosok a tollfosztót mutatták be. A műsorunk mindenkinek tetszett. Közben meséltek. Aztán a fiúk — ahogy az régen szokás volt —, odamentek és szétfújták a tollkupacot. Utánuk mi következtünk. A lányok a guzsalyokkal leültek. Fonni kezdtek. Közben egyik osztálytársunk felolvasta a fonóbeli szokásokat. Mi fiúk üvegekkel mentünk be közéjük. Táncoltunk, meséltünk, és bemutattuk a lapocka nevű játékot."

(**Gyurcsik István** negyedikes, Vanyarc, Hunyadi u. 1.)

Sajnos, a játék leírását nem küldte el Pista, de ha ezt pótlólag megteszi, közöljük!

Életbevágóan fontos ügyben kérte lapunk, s általunk kedves olvasóink segítségét a **Kodály Zoltán raj**, a szépnevű Bükkösdről:

„Két őzet hoztak be hozzánk, a bükkösdi nevelőotthonba. Egy szombati reggel hiába kerestük Zsuzsit, az egyik őzikét. Nem találtuk sehol. Máig sem lett meg. Azóta Bambi, Zsuzsi társa egyedül árválkodik a kertben. Szeretnénk felvidítani. Már felhívták telefonon a pécsi állatkertet, hogy új társat kérjünk neki. Sajnos így sem sikerült pajtásra lelni. Mi, gyerekek próbáljuk vígasztalni, de hiába. Őznek, őz a testvére, barátja. Szólni kellene az erdész és vadászbácsiknak, ha találnak az erdőben anya nélkül maradt őzikét, küldjék vagy hozzák el Bambi társának. Talán így visszanyeri újra jókedvét, s olyan lenne, mint régen."

(**Eilinger Ákos,** harmadikos, Bükkösd 7682)

A levelet közzétettük, a kérést leírtuk. Az írás decemberben érkezett. Tudjátok, hogy ezt a kezetekben tartott lapot akkor készítettük. (Amint-hogy most márciusban a júniusit!). De azért hálásak vagyunk Zsuzsinak, hiszen az első levél megérkezett Bükkösdről. Gondolom, természetkedvelő gyerekek is szívesen leveleznének ottani kisdobosokkal. — Igaz? Arról nem is szólva, hogy mennyire örülnének a bükkösdi pajtások a leveleknek!

Akárcsak én, aki várom további ötletekkel megrakott beszámolóitokat!

Kisdobos

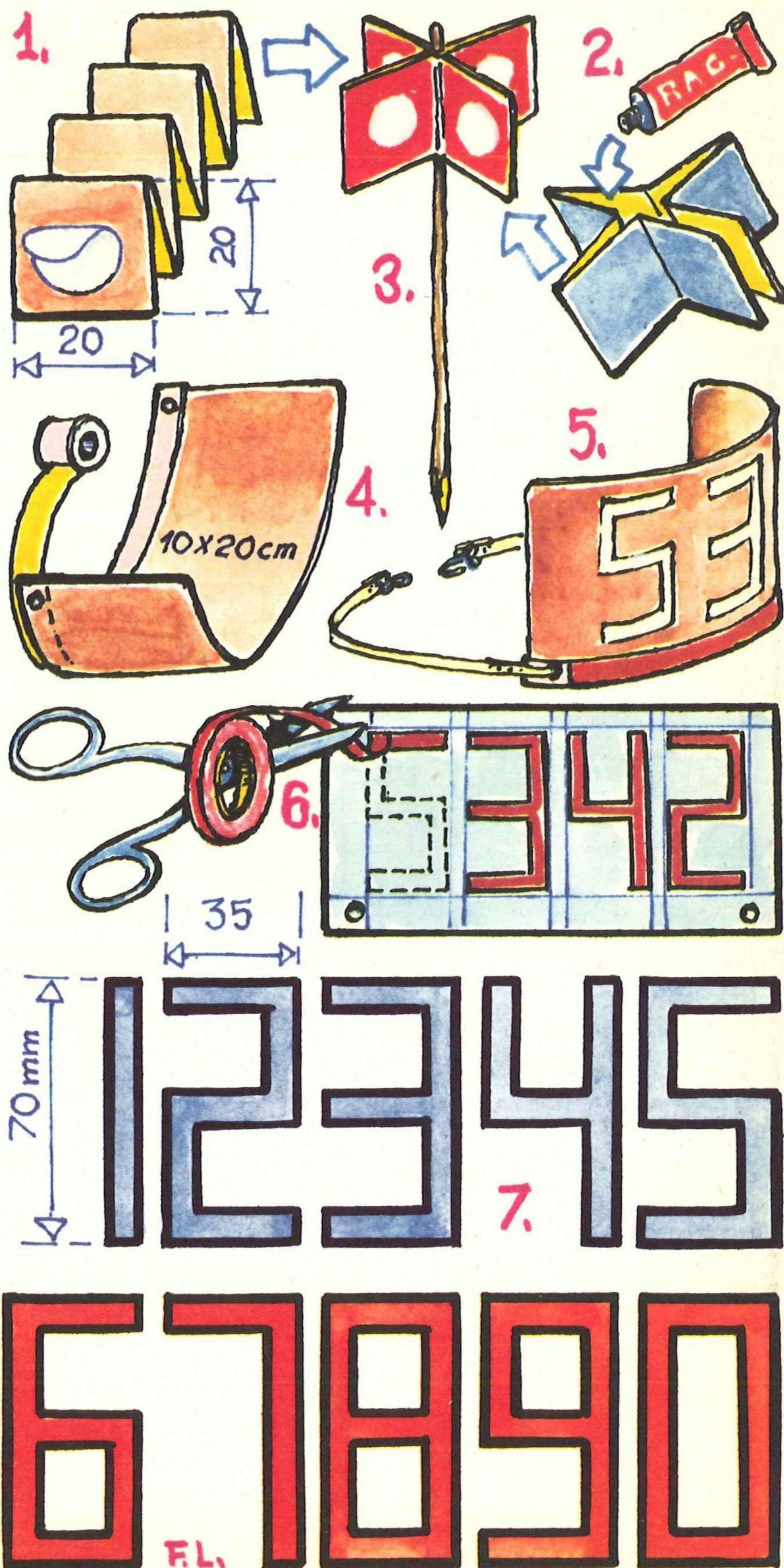
Ferkai Loránt: Számháborúhoz...

Kiránduláson, táborozás idején gyakran kerül sor kiadós számháborúra. Ennek lényege, hogy két csapat — őrs — fején számjegyes lappal igyekszik felkutatni és megszerezni játékbeli ellenfelének zászlóját, amit bokros, erdős terepen rejtenek el, és „védenek". Akinek a számát leolvasták, kiesik a játékból. A védők minden oldalról várják a támadókat, ezért körülveszik a zászlót, amit nem szabad teljesen eldugni, például egy bokorba, de nem is kell egészen nyílt helyre tenni. A védők egyharmadát tegyék ki a csapatnak, kétharmaduk támadó legyen. A fejen levő számot nem szabad sem kézzel eltakarva, sem fatörzsnek támasztva leolvashatatlanná tenni, s tilos feltartott, vagy egészen lefelé hajtott fejjel haladni.

Az egyik csapat a „kékek", a másik a „pirosak". A felszerelést ezek szerint készítsd tehát el. Zászló helyett használhatsz minden irányból észrevehető táblát is. Ezt piros, illetve kék kartonból készítsd el úgy, hogy 20 cm széles és 160 cm hosszú csíkot ragasztasz, azt harmonikaszerűen (1. ábra) összehajtogatod, esetleg fehér körlapokat is ragasztasz rá. A helyszínen azután belső oldalát beragasztózod (2. ábra), és egy 120—150 cm hosszú, helyszínen vágott ágra illeszted (3. ábra). Ragasztó helyett cellux szalagot is használhatsz. A számokat festheted kartonlapra is, de érdemes mindkét színből 8—12 db tartós számlapot készítened. Ha a gyorsan tönkremenő karton helyett valami erősebbet használsz, vagyis műanyag lapokat, akkor sokszor játszhatsz vele.

Ha kapsz fehér lapot, úgy erre kék és piros műanyag szigetelőszalagból ragasztod fel a számokat. Ha csak sötét színűt kapsz, akkor erre fehér számok kerüljenek, ez esetben alul kell egy csíkkal jelezni a két csapatot megkülönböztető jelet. Hogy homlokodat az ollóval vágott műanyag éle ne vágja, ragtapasz csíkkal védekezhetsz (4. ábra). Előbb azonban fúrd át a lap két alsó sarkát, a fejre kötéshez szükséges zsineg, szalag vagy gumi számára (5. ábra).

A tapadós szigetelő szalaggal (6. ábra) „felírt" számok egyenes vonalakból álljanak, formájukat a 7. ábrán látod.

7 Márciusi fejtörő

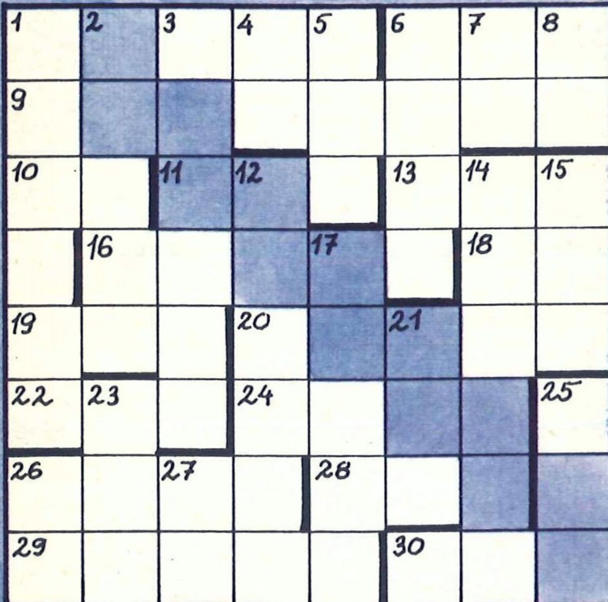
Mókamester

A kisdobos raj mókamestere a faliújságon összekeverve hat papírcsíkot helyezett el. Vízszintes sorokban elolvasva egy közmondás rejtett el benne. Mi a közmondás?

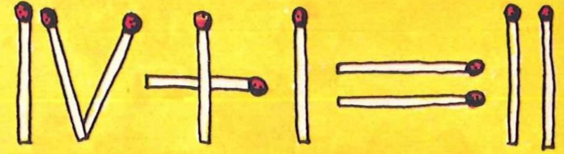
Csere-bere

4 almáért adnak 3 körtét, 2 körtéért 12 szem szilvát, 3 szem szilváért 2 szem diót. Hány szem diót adnak egy almáért?

Gyufa-rejtvény

Egy gyufát szabad más helyre tenni, hogy az állítás igaz legyen. Kétféle megoldás is van!

Melyik kettő egyforma?

Figyelem!

A megfejtéseket írjátok le levélbe, tegyétek hozzá a bal felső sarokban lévő 7-es számot. Beküldeni majd csak a májusi rejtvényekkel együtt kell. Addig őrizzétek meg gondosan. Kérjük, ne csak a keresztrejtvényt fejtsétek meg, hanem mind az öt fejtörőt.

Keresztrejtvény

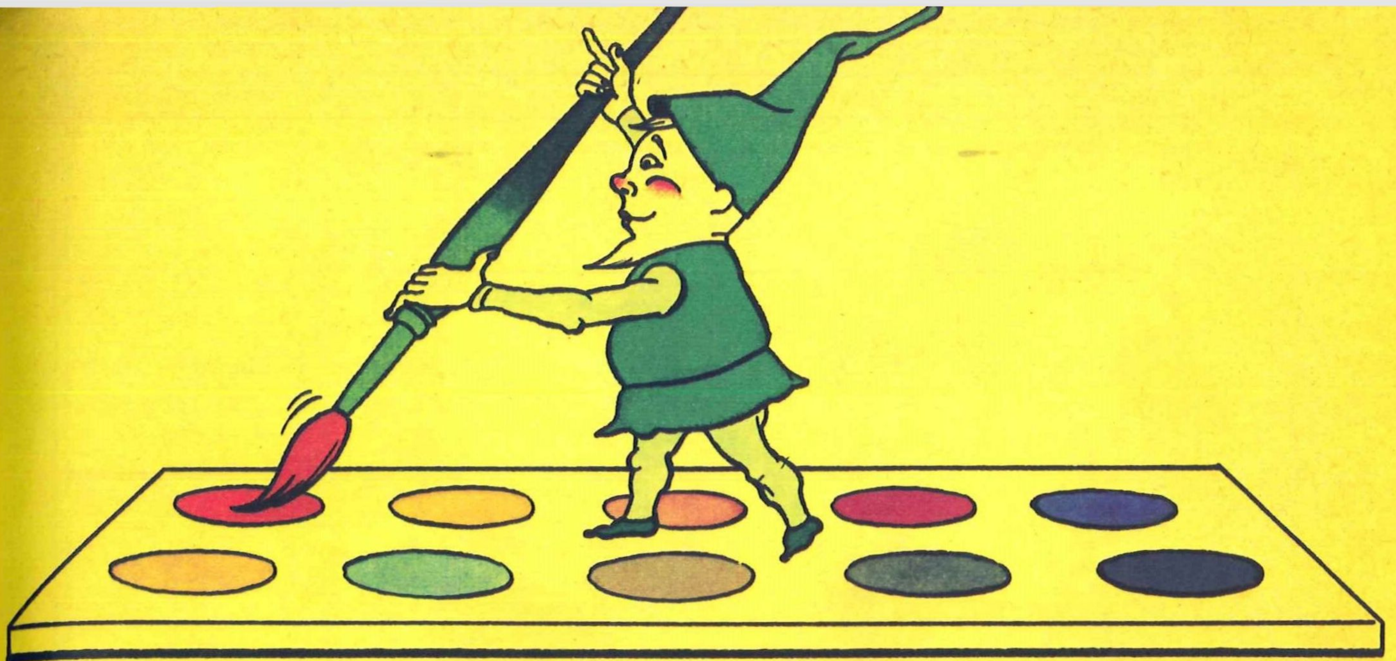
Vízszintes: 1. Könyveket ad ki. 6. Csapadék. 9. Csúnyán viselkedik. 10. Állatlakás (ék. hiba). 11. Patak közepe. 13. Visszafelé vásznat készít. 16. Hosszú költői mű. 18. Ízesítő. 19. Buzgó fele. 20. Gágogó madarak. 22. Fekete rajzoló folyadék. 24. Birkalakás. 26. Névelővel a hónap negyede. 28. Kis szám. 29. Ősi magyar monda szereplője. 30. Nem lát.

Függőleges: 1. Mindenkinek ad valamiből. 2. Billeg ikerszava. 3. Igen körültekintő (ék. hiba). 4. Ellentétes kötőszó. 5. Időhatározószó. 6. A gyorsabb jármű teszi. 7. Mese vége. 8. Udvarias megszólítás (ék. hiba). 12. Hátramenő mozdony (ék. hiba). 14. Mezei virág. 15. A vízsz. 18. többesszámban. 17. Kellemes élmény. 21. Csomó. 23. Bagoly. 25. Tésztára teszik. 26. Felkiáltás. 27. Sajátmagam.

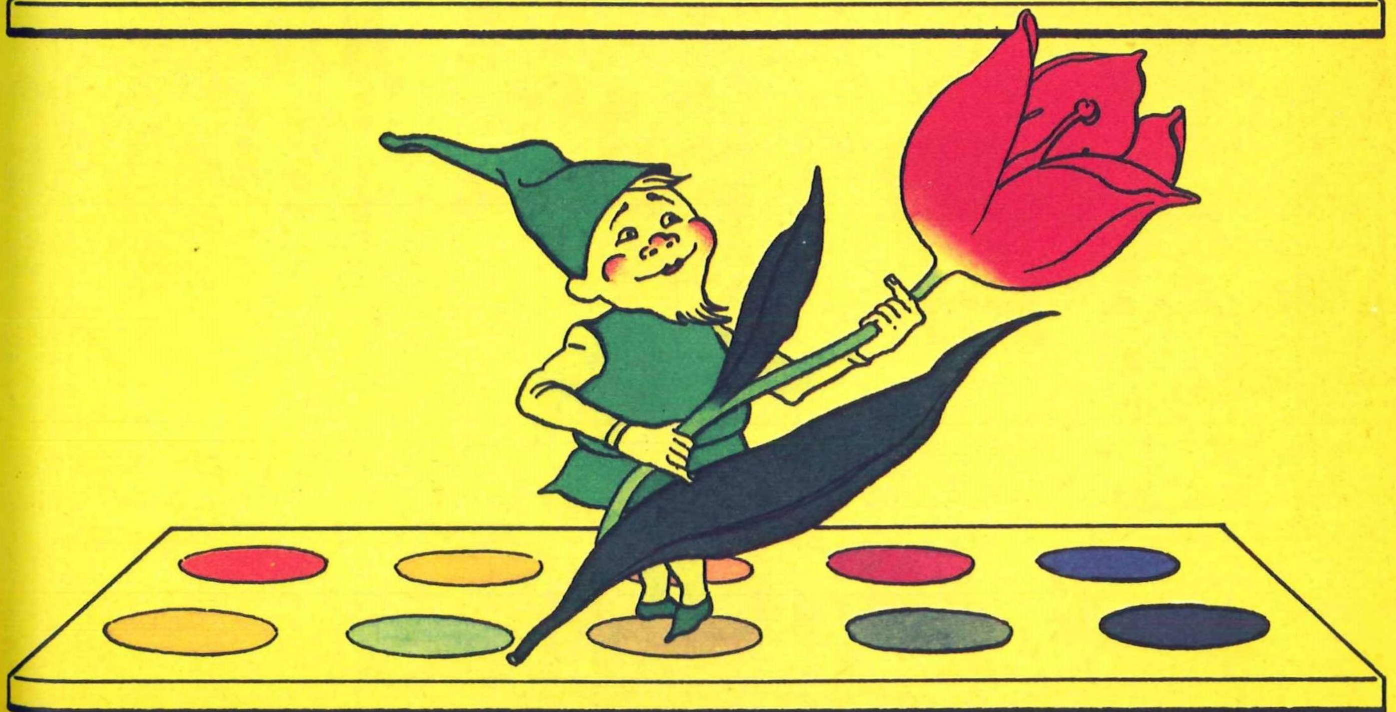
A színes négyszögekbe eső betűket olvassátok össze. Ezt kell a keresztrejtvényből beküldeni.

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXIII. évf. 3. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55 Ft, I. félévre 33 Ft, II. félévre 22 Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 83.1458. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Felvidéki András**, a hátsó címoldal **Békés Rozi** munkája

Vida Győző rajza